

ISSN : 3057-045X
(Online)

วารสาร ศาสตร์แห่งพุทธ

JOURNAL OF BUDDHISM SCIENCE

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 [กรกฎาคม - ธันวาคม 2567]
VOL. 3 NO. 2 [JULY - DECEMBER 2024]

บรรณาธิการบริหาร

พระมหาอินทร์วงศ์ อัสสรภาณี, ดร.

ประธานมูลนิธิพระธาตุศรีมอญ

อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

Email: inthawong_iss@hotmail.com

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.จันทรีสม์ ตาบุลิ่ง

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: chantarat.ta@mcu.ac.th

กองบรรณาธิการ

พระครูสิริสุตานุยุต, รศ., ดร.

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: saman.ta@mcu.ac.th

พระครูโกวิทธรรมวาทิ, ผศ., ดร.

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: udorn.sang@mcu.ac.th

พระอธิวัฒน์ ธรรมวัฒน์ศิริ, ดร.

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพุทธศิลปกรรม

วิทยาเขตเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: athiwat.tham@mcu.ac.th

ผศ.ดร.ไพรินทร์ ณ วันนา

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: phairin.na@mcu.ac.th

ดร.พัลลภ หารุคำจา

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: panlob.har@mcu.ac.th

ผศ. ดร.สุทธิพร สายทอง

คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์

วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: Suttiporn.sai@mcu.ac.th

ผศ. ดร.ประทีป พิษทองกลาง

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ สาขาศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

Email: khun_jedrin@hotmail.com

ผศ. ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Email: somwangk1070@hotmail.com

ผศ. ดร.อนันต์ อุปสอด

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สาขาวิชาพุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Email: ananupsod9541@gmail.com

พระวิฑูรย์ โกฏินกรรจ์

คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Email: witawat.koc@mbu.ac.th

รศ.ดร. สัตยา สะสอง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Email: suriyasuriyong@gmail.com

ผศ.ดร. วาสิตา เกิดผล ประสบศักดิ์

คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Email: wasita.kp@gmail.com

ผศ.ดร. ยงยุทธ ขำคง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Email: yongyut.k@pnru.ac.th

ผศ.ดร.เอกลักษณ์ เพียสา

คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Email: akkaluckpheasa@gmail.com

ดร.ณณีย์ ศรีสุข

คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Email: narunee2533@gmail.com

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

เชม เมืองมา

พระกิตติพงษ์ กิตฺตวโส

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

เตชิต อิศระภาณวงศ์

เตชิน อิศระภาณวงศ์

ออกแบบปกและจัดรูปเล่ม

พระกิตติพงษ์ กิตฺตวโส

อุเทน ดะระศิริ

สุทัศน์ ภาณิสสรวงศ์

กำหนดออกเผยแพร่

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม

E-mail: temsuk1993@gmail.com

website : <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/JNBS>

เบอร์โทรศัพท์ : 099 062 9183, 087 174 3734

หมายเลข ISSN : 3057-045X (Online)

บทบรรณาธิการ

วารสารศาสตร์แห่งพุทธ (Journal of Buddhism Science) โดยทางหุ้นส่วนจำกัด เตมสุข เซอร์วิส ฉบับนี้ได้รับความสนใจจากคณาจารย์ นักวิชาการ และนิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ส่งบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร มีบทความวิจัย 3 เรื่อง และบทความวิชาการ 4 เรื่อง รวมทั้งหมด 7 เรื่อง กองบรรณาธิการขอเสนอสาระสำคัญของแต่ละบทความดังนี้

บทความวิจัยเรื่อง **การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ในองค์กรตามหลักสาราณียธรรม** โดย ธวัชชัย ไชยวุฒิ มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาหลักสาราณียธรรมในพระพุทธศาสนา และ 2) เพื่อศึกษาการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ในองค์กรตามหลักสาราณียธรรม ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพผสมกับการวิจัยเชิงเอกสาร ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในองค์กร ซึ่งตอบสนองต่อความจำเป็นในการสร้างองค์กรแห่งความสุขในปัจจุบัน

บทความวิจัยเรื่อง **พุทธวิธีบริหารจัดการน้ำ** โดย อนันต์ แยมไพบูลย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในสมัยพุทธกาล และ 2) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร โดยการศึกษาจากพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทยและอรรถกถา สาระสำคัญเป็นการศึกษาถึงความสำคัญของน้ำและการบริหารจัดการน้ำตามหลักพุทธวิธี โดยยกกรณีศึกษาในพระไตรปิฎกเป็นแนวทาง

บทความวิจัยเรื่อง **รูปแบบการปฏิบัติธรรมในสมัยพุทธกาล** โดย พระปลัดธวัชชัย ชติรัตน์ มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของการปฏิบัติธรรมในสมัยพุทธกาล และ 2) เพื่อศึกษารูปแบบการปฏิบัติธรรมในสมัยพุทธกาล โดยใช้การวิจัยเชิงเอกสาร สาระสำคัญของงานวิจัยคือการนำเสนอรูปแบบการปฏิบัติที่ปรากฏในสมัยพุทธกาล โดยยกกรณีศึกษาจากบุคคลต่างๆ ที่บรรลุธรรมในสมัยพุทธกาลมาวิเคราะห์หารูปแบบการปฏิบัติธรรม

บทความวิจัยเรื่อง **ศึกษาวิเคราะห์การปกครองตามหลักธรรมาธิปไตยในพระพุทธศาสนา** โดย พนม ศรีเผือก มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในพระพุทธศาสนา และ 2) ศึกษาวิเคราะห์การปกครองตามหลักธรรมาธิปไตยในพระพุทธศาสนา เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นรูปแบบการปกครองโดยเน้นอธิบายการปกครองตามหลักธรรมาธิปไตย ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองหนึ่งที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงว่า

บทความวิชาการเรื่อง **กัมมัญฐานล้านนาและกัมมัญฐานฉบับครูบาเจ้าศรีวิชัย**
โดย พระครูพิพัฒนปริยัตยาภรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความรู้เกี่ยวกับกัมมัญฐานล้านนาและกัมมัญฐานฉบับครูบาเจ้าศรีวิชัย องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา คือ การศึกษาวิธีการปฏิบัติกรรมฐานในล้านนาโดยภาพรวมและนำมาเปรียบเทียบกับการปฏิบัติกรรมฐานของครูบาเจ้าศรีวิชัย เพื่อให้เห็นแนวทางปฏิบัติที่ละเอียดและชัดเจนยิ่งขึ้น

บทความวิชาการเรื่อง **การเตรียมพร้อมรับมือกับความตายในทัศนะของพระพรหมมงคล (ทอง สิริมงคล)** โดย พระครูใบฎีกาธนวัฒน์ ทาท่า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมพร้อมรับมือกับความตายในทัศนะของพระพรหมมงคล (ทอง สิริมงคล) โดยการรวบรวมจากเอกสารต่างๆ และจากประสบการณ์ของผู้เขียนบทความในการอุปฐากดูแลพระพรหมมงคล จึงนำเสนอในมุมมองที่ละเอียดและปราณีตได้อย่างน่าสนใจ

บทความวิชาการเรื่อง **มรณัสสติในคัมภีร์พระไตรปิฎก** โดย พระอารักษ์ สัมปยุตโคตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามรณัสสติในคัมภีร์พระไตรปิฎก ในประเด็นเกี่ยวกับความหมายประเภท วิธีการเจริญมรณัสสติ ประโยชน์ของมรณัสสติ สาระสำคัญของบทความเป็นการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดความตายและการใช้สติ การฝึกสติเพื่อให้เข้าใจในชีวิตและความตาย

บทความทั้ง 8 เรื่องได้ผ่านการวิพากษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงแบบให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงเป็นบทความที่น่าสนใจต่อการศึกษาเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง

(พระมหาอินทร์วงศ์ อัสสรภาณี, ดร.)

บรรณาธิการบริหาร

สารบัญ

บทความวิจัย

01

P.1-16

การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ในองค์กรตามหลักสาราณียธรรม

Enhancing Creative Participation in Organizations in Based on

Principles of Sārāṇīyadhamma

ธวัชชัย ไชยวุฒิ

Tawatchai Chaiwoot

02

P.17-32

พุทธวิธีบริหารจัดการน้ำ

Buddhist Methods of Water Management

อนันต์ แยมไพบูลย์

Anan yaempaiboon

03

P.33-46

รูปแบบการปฏิบัติธรรมในสมัยพุทธกาล

The Model of Meditation Practice in the Buddha's Time

พระปลัดธวัชชัย ชติรัตน์

Phrapalad Thawatchai Kattirat

04

P.47-58

ศึกษาวิเคราะห์การปกครองตามหลักธรรมาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

A Study and Analysis of Governance in Accordance with

the Principles of Dharmadhipok in Buddhism

พนม ศรีเฟื้องด

Phanom Sriphaet

บทความวิชาการ

05

P.59-72

กัมมัฏฐานล้านนาและกัมมัฏฐานฉบับครูบาเจ้าศรีวิชัย

Lanna Meditation and KrubaChao Sriwichai's Meditation

พระครูพิพัฒนปริยัตยาภรณ์ (อภิวัดน์ ทาระทอง)

Phrakru Pipatbapariyattayaporn (Aphiwat Tharathong)

06

P.73-89

การเตรียมพร้อมรับมือกับความตายในทัศนะของ

พระพรหมมงคล (ทอง สิริมงคลโล)

Preparing for Death in the Perspective of

Phra PhromMongkhon (Thong Sirimongkhonlo)

พระครูใบฎีกาธนวัฒน์ ทาทำ

Phrakhrubaideeka Thanawat Tatham

07

P.90-108

มรณัสสติในคัมภีร์พระไตรปิฎก

Mindfulness of Death in the Tripitaka

เจ้าอธิการอารักษ์ สัมปยุตฺโต

Chao Athikarn Arak Sampayukkot